

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

NVE
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

30. januar 2012

Høringsuttalelse – Maurneset Vindkraftverk

Forum for Natur og Friluftsliv i Troms, FNF Troms, er et nettverk for 8 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Troms, med til sammen over 12 000 medlemskap, samt 2 friluftsråd. FNF Troms arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Troms arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang viktige talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

FNF Troms viser til avtale om utsatt høringsfrist til 6. februar 2012.

FNF Troms er kjent med Maurneset Vindpark AS sin søknad med konsekvensutredninger for Maurneset vindkraftverk i Nordreisa kommune. Vi har følgende innspill:

Oppsummering

- Nye, grundige kartlegginger viser at Maurneset og de nærliggende friluftsområdene har større verdi enn hva som kommer fra av fagrapporten utført av Miljøfaglig Utredning AS. Områdene er gjennomgående *viktige* eller *svært viktige* for friluftsliv.
- Maurneset vindkraftverk er et lite prosjekt med store konsekvenser i et viktig kystlandskap
- Det er behov for grundigere kartlegging og verddivurdering av det storskalalandskapet prosjektet er en del av
- Ved eventuell utbygging vil Maurneset miste alt av inngrepsfrie områder
- Merkevarer for regionen er urørt og vakker natur, noe som er svært viktig for bolyst og reiseliv.
- Sumvirkninger er ikke vurdert
- FNF Troms ønsker bedre informasjon fra NVE i forkant av offentlige møter i sammenheng med prosjekter som dette

FNF Troms er sterkt kritisk til Maurneset vindpark som vil forringe viktige natur- og friluftsverdier i Nord-Troms, og henstiller med dette at konsesjonen for Maurneset vindkraftverk ikke blir gitt.

Friluftsliv

I fagrapport for friluftsliv, utført av Miljøfaglig Utredning AS, er det klare mangler i kunnskapsgrunnlaget hva gjelder områdets verdi for friluftsliv. Rapporten bygger blant annet på kartdatabasen *Naturbase* og en to-dagers befarings i 2009. *Naturbase* er per i dag svært mangelfull og inneholder kun begrenset informasjon om statlig sikrede friluftsområder, noe det kun finnes 24 av i Troms (ca. 2300 nasjonalt). En to-dagers befarings gir også begrenset innsikt i temaet.

I 2010 startet en grundig kartlegging og verdivurdering av friluftsområder i Troms, inkludert Nordreisa og Skjervøy kommuner, som nå er i avslutningsfasen. Disse vurderingene er utført etter DN's håndbok 25-2004 over en toårsperiode gjennom medvirkning av de respektive kommunene, frivillige organisasjoner og lokale arbeidsgrupper. Når en sammenligner verdivurderingene av de samme områder gjort av Miljøfaglig Utredning og den omstendelige prosessen kommunene selv har bidratt i, så gir Miljøfaglig Utredning nesten gjennomgående lavere verdi. Flere områder som av Miljøfaglig Utredning kun kategoriseres som *registrert område*, karakteriseres som *viktig område* av kommunene. Dette gjelder også områder som kommunene mener er *svært viktige områder* som i rapporten kun blir karakterisert som *viktig område*. For en fullstendig sammenligning av verdivurderingen av områdene viser vi til uttalelsen fra Troms fylkeskommune.

Denne ubalansen i verdivurderinger viser at kunnskapsgrunnlaget ut fra Miljøfaglig Utredning ikke er godt nok. Å gi konsesjon på et for dårlig kunnskapsgrunnlag strider mot naturmangfoldslovens § 8 som legger føringer for et godt og helhetlig kunnskapsgrunnlag. Dersom § 8 ikke innfris skal føre-var-prinsippet (§ 9) følges. FNF Troms mener de nye og grundigere verdivurderingene viser at friluftsområdene i tilknytning til Maurneset er av en så høy verdi at utbygging av dette området ikke må finne sted. Det må nevnes at de nye verdivurderingene er så ferske at alle enda ikke har vært ute på høring, eller er politisk behandlet (gjelder kun Nordreisa). NVE må vente med konsesjonsbehandlingen til denne nye, viktige kunnskapen endelig er ferdigstilt.

De store inngrepene med anleggsveier, strømnnett og vindturbiner vil forringe friluftslivsutøvelsen og naturopplevelsene vil reduseres. Friluftsliv er viktig for både bolyst og reiseliv, og særlig i et folkehelseperspektiv. Friluftsliv er den viktigste enkeltkilden til fysisk aktivitet i Norge, og nærturområdene er av størst betydning. Maurneset er viktig både lokalt, og regionalt, samt at en vindpark der også vil forringe kvalitetene i det større landskapet av nasjonal kvalitet.

Maurneset er verdivurdert som et viktig (Klasse B) friluftsområde. I kommentarene på faktaarket som kommer med de nye verdivurderingene står det i kommentaren: *Et naturskjønt område med flere hytter og fritidshus spredt på østsiden av neset, fram til Ytre Eidet. Stien/fjæra på østsiden benyttes svært mye på sommerhalvåret, med gode muligheter til flotte turer i skog og mark, selv for de små. Det er mulig å finne litt fisk i de små vannene på neset. Det er også fint å fiske i havet fra bergene, særlig sjørrettfiske på våren. Det er bra bærterreng på halvøya og det er elgjakt i området på høsten. Det er en del fritidsbåttrafikk fra småbåthavna som ligger sørvest for neset. Det er også litt dykkeaktivitet i vikene på nordsiden av Maurneset. Det er registrert flere kulturminner i området. Det er endel elg og rein i området.*

Det må også nevnes at Maurneset er et svært fint område for barnefamilier (pga lettgått, flatt terreng) og benyttes mye av lokalbefolkningen (fra både Nordreisa og Skjervøy kommuner) - mest på sommerstid, men også vinterstid. Dette området er på kanten til å få A-verdi (*svært viktig område*). Det har i den siste tiden også blitt mer og mer populært å dykke langs med bergene langs hele vestsiden av Maurneset (mot Maursund) – både fra båt og fra fjæra. Dykkerne bruker gjerne tiden mellom dykkene med bålkos i fjæra.

Landskap

Landskapet rundt Maurneset er storslått med alpine fjell og vakre fjorder. Landskapet er klassisk og en del av helheten rundt det gamle store Lyngen-området. Øyene som Kågen og Skjervøy, sammen med de internasjonalt kjente Kvængstindene og Reisafjorden utgjør et variert og genuint landskap som er av stor verdi lokalt, så vel som regionalt og nasjonalt. Den lille Reisadalen i Nordreisa får fortjent mye ros og oppmerksomhet, men en må ikke glemme hvilken

storslagen verdi det kystnære landskapet har. Det er de store kontrastene med mer eller mindre uberørt landskap fra øysamfunnene, kysten og inn i landet som gjør dette området særlig spesielt.

Vindturbinene på Maurneset vil bli svært dominerende og prege landskapsbildet i denne delen av Nord-Troms. Turbinene vil sammen med nye veier og kraftlinjer føre til omfattende endringer i kystlandskapet, et landskap Norge har forpliktet seg til å ta vare på gjennom den europeiske landskapskonvensjonen. Selve Maurneset er et viktig lavterskel område i et ellers alpint terreng, og å bevare dette inngrepsfritt er viktig for det totale landskapet. Naturskjønne omgivelser og landskap er ikke bare viktig i et friluftsperspektiv, men også essensielt for bosetning og ikke minst for reiselivet. Opplevelsen av urørt natur og landskap er av de viktigste fundamentene for turistnæringen. Vindparken på Maurneset er et lite prosjekt med store konsekvenser i et viktig landskap. Det er et stort behov for grundigere kartlegging og verdivurdering av det storskalalandskapet som dette prosjektet er en del av, nemlig Lyngen som destinasjon. Lyngen omfatter alle som er eller har visuell kontakt med de alpine landskapene rundt Ullsfjord og Lyngen som fjord, ikke kun dagens Lyngen kommune.

INON-område og LNF

Tap av INON og et økende press på inngrepsfrie områder er i strid med nasjonal arealpolitikk, hvor det i flere stortingsmeldinger de senere årene er uttrykt at det skal planlegges på en måte som tar hensyn til at inngrepsfrie naturområder i størst mulig grad bevares for framtida. I Stortingsproposisjon 1 S (2009-2010) fra Miljøverndepartementet, er INON et eget arbeidsmål som går ut på ”å sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på”. Ifølge DN forsvinner det aller mest inngrepsfri natur i Nord-Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende områdene.

Hele planområdet på Maurneset ligger i dag innenfor inngrepsfri sone 2 (1-3 km til tyngre, tekniske inngrep) og inngrepsfri sone 1 (3-5 km til tyngre, tekniske inngrep). Ved utbygging vil Maurneset miste alt av inngrepsfrie områder.

Maurneset er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF-område prioritert friluftsmål. FNF Troms ønsker å presisere de nasjonale forventninger om at fylkeskommunen og kommunene skal bidra til å hindre nedbygging av verdifulle LNF-områder.

Behovet for kraft

Både Norge og Troms har overskudd av kraft. Det er ingen ”hastesak” å skulle bygge ned mer av det som er en den største mangelvaren i Norge og Europa i dag, nemlig urørt natur. FNF Troms er opptatt av en klimavennlig politikk som i større grad tar høyde for tiltak som energisparing- og effektivisering. I den grad nye fornybarprosjekter må bygges ut ser vi at dette gjøres helhetlig og at de minst konfliktylte områdene vurderes på et solid kunnskapsgrunnlag. Vindkraft er den mest arealkrevende formen for energiproduksjon, og i Maurneset-tilfellet vil det gå ut over viktige miljømål, til tross for at det ikke er noe reelt behov for den nye potensielle kraften.

Det beskrives at utbygging i Maurneset-området er samfunnsøkonomisk viktig og prosjektøkonomisk interessant. Planen er å sette opp 3-5 vindturbinder som vil kunne gi 30 Gwh/år. Sannsynligvis vil effekten være mindre grunnet for lite eller mye vind. Uansett, effekten i forhold til størrelsen på inngrepene er meget liten. Samfunnsnyttene av et slikt inngrep på Maurneset taler ikke for utbygging. Natur, landskap og friluftsliv vil bli forringet, det samme gjelder merkevaren til en region hvor naturen og landskapet er svært viktig for både reiseliv, bolyst og de gode opplevelser for folk flest.

Sumvirkninger

Utbyggingspresset i Troms er stort og tempoet høyt. Utbyggingen er preget av en usammenhengende bit-for-bit gjennomføring, etter ”først til mølla” prinsippet, hvor verdifulle områder for natur, friluftsliv, kultur, reindrift og biologisk mangfold går tapt. Vi ser at beslutningene svært ofte blir gjort på mangelfullt grunnlag hva gjelder verdier av natur, landskap og friluftsområder. Dette berører regionens omdømme, samt vesentlige kvaliteter for trivsel og bolyst for mange.

I tillegg til søknaden om Maurneset vindpark, ligger det i dag til sammen 8 søknader om småkraftverk inne hos NVE i Nordreisa og Skjervøy. Vind- og vannkraftutbygging må sees på i en helhetlig vurdering, også sett i sammenheng med resten av Troms hvor per i dag 66 konsesjoner til vannkraft allerede er gitt, og kun 2 avslått. Sumvirkningene av alle disse utbygningene må vurderes nøye. Dette kan vi ikke se er lagt fram. FNF Troms mener energieffektiviserende tiltak må få førsteprioritet, deretter kan de minst konfliktfylte områdene vurderes.

Medvirkning og informasjon

FNF Troms etterlyser bedre informasjon i forhold til det offentlige møte som ble holdt i regi av NVE om prosjektet, 13. desember i rådhuset i Nordreisa. FNF Troms var selv i direkte dialog med NVE før dette møte da NVE ble invitert på et seminar, også 13. desember, om utfordringene fornybarsatsingen i Troms gir for natur, friluftsliv og reiseliv i fylket. FNF Troms ble ikke informert om det offentlige møte og fant selv ut, kun et par dager før møtet i Nordreisa at dette skulle finne sted. Vi sier ikke at dette var tilsiktet, men vi understreker at vi heretter ønsker å bli kontaktet når offentlige møter i sammenheng med utbygginger finner sted. Det er viktig at alle parter oppnår en god kontakt med NVE for å sikre god medvirkning. Vi vil også understreke at de store landskapene dette prosjektet foregår i angår flere enn den kommunen og de som bor i og opp mot dette terrenget. Det må derfor sikres en måte for at flest mulig i Troms får god informasjon om offentlige møter og mulighet til å sikre seg informasjon og å påvirke. Her er FNF Troms et viktig ledd.

Konklusjon

En eventuell vindkraftutbygging av Maurneset vil gi store negative konsekvenser for friluftslivet i regionen, endre et storslått og verdifullt kystlandskap, fjerne all inngrepsfri natur på Maurneset og gi liten samfunnsnytte. Kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, særlig hva gjelder friluftsområdenes verdi som gjennomgående har blitt undervurdert.

FNF Troms er sterkt kritisk til Maurneset vindpark som vil forringe viktige natur- og friluftsverdier i Nord-Troms, og henstiller med dette at konsesjonen for Maurneset vindkraftverk ikke blir gitt.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Kopi:
Troms fylkeskommune
Fylkesmannen i Troms
Nordreisa kommune
Skjervøy kommune